

KVASSAY JENŐ TERV 2015 A NEMZETI VÍZSTRATÉGIA BEMUTATÁSA ÉS TÁRSADALMI VÉLEMÉNYEZÉSE

*AZ ORSZÁGOS VÍZÜGYI FŐIGAZGATÓSÁG ÉS A
FŐVÁROSI VÍZMŰVEK ZRT. KÖZÖS FÓRUMA*

KVASSAY JENŐ TERV 2015 BEMUTATÁSA, A NEMZETI VÍZSTRATÉGIA FELVÁZOLÁSA

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Kohéziós Alap

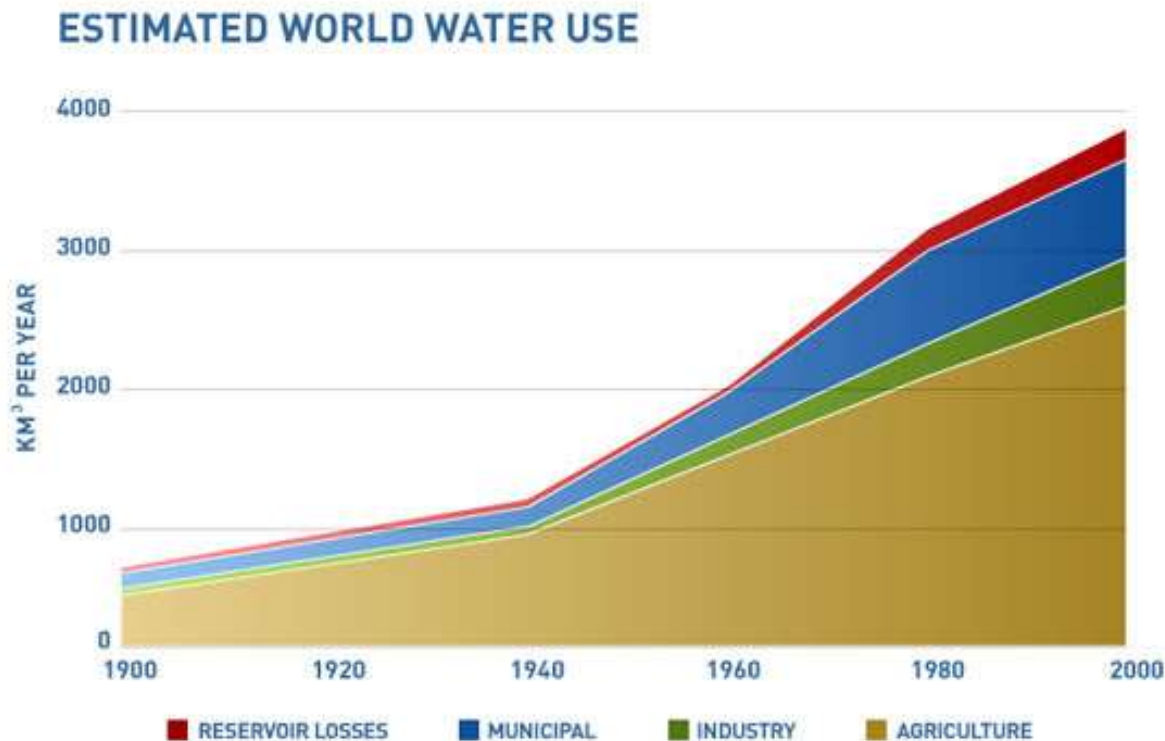
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

TARTALOM

- 1. A TERV INDÍTTATÁSA**
- 2. A KVASSAY JENŐ TERV (KJT)
FELÉPÍTÉSE, DETERMINÁCIÓK**
- 3. MEGÁLLAPÍTÁSOK**
- 4. RENDSZERSZINTŰ FELADATOK**

A KVASSAY JENŐ TERV CÉLJA INTÉZKEDÉSEKET MEGFOGALMAZNI, HOGY:

1. A világot fenyegető vízválságot hazánk elkerülhesse, illetve annak már mutatkozó jelei ellen időben léphessen

víz –
élelmiszer –
energia

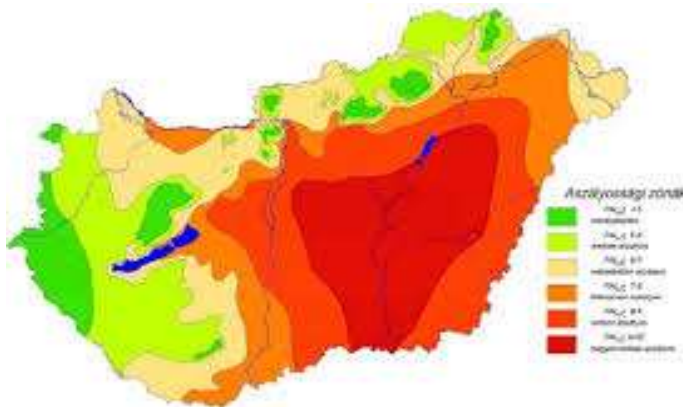
A KVASSAY JENŐ TERV CÉLJA INTÉZKEDÉSEKET MEGFOGALMAZNI, HOGY:

2. minél teljesebben használjuk ki a víz révén elérhető előnyeinket

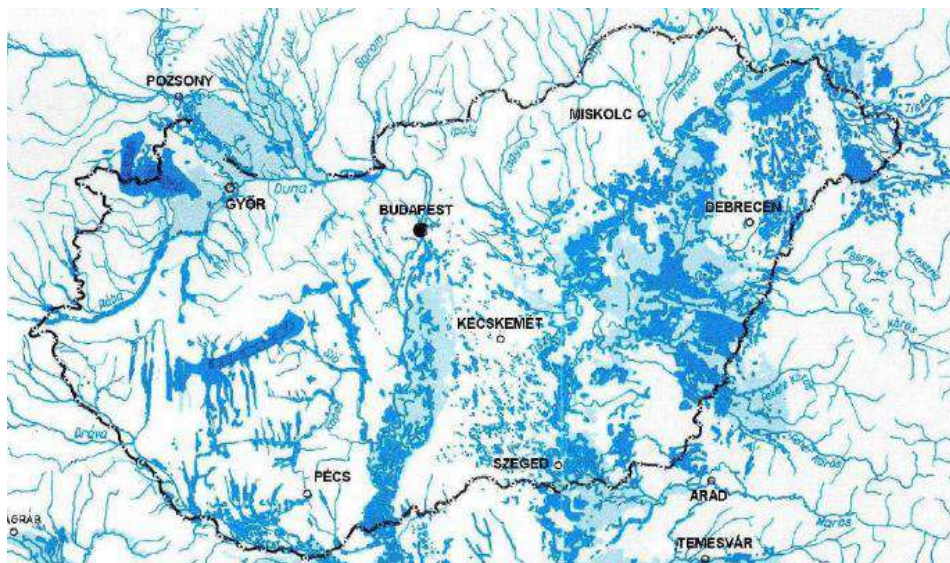
Vízben gazdag ország vs aszály

Öntözött terület (100 eha)
a művelt 2,5 %-a
EU átlag 13 -14 %

A KVASSAY JENŐ TERV CÉLJA INTÉZKEDÉSEKET MEGFOGALMAZNI, HOGY:

3. kellő biztonságban legyünk a fenyegető káraitól

24 % árvízszint alatt,
45 % belvíz veszélyes,
villám árvizek!

A KVASSAY JENŐ TERV CÉLJA INTÉZKEDÉSEKET MEGFOGALMAZNI, HOGY:

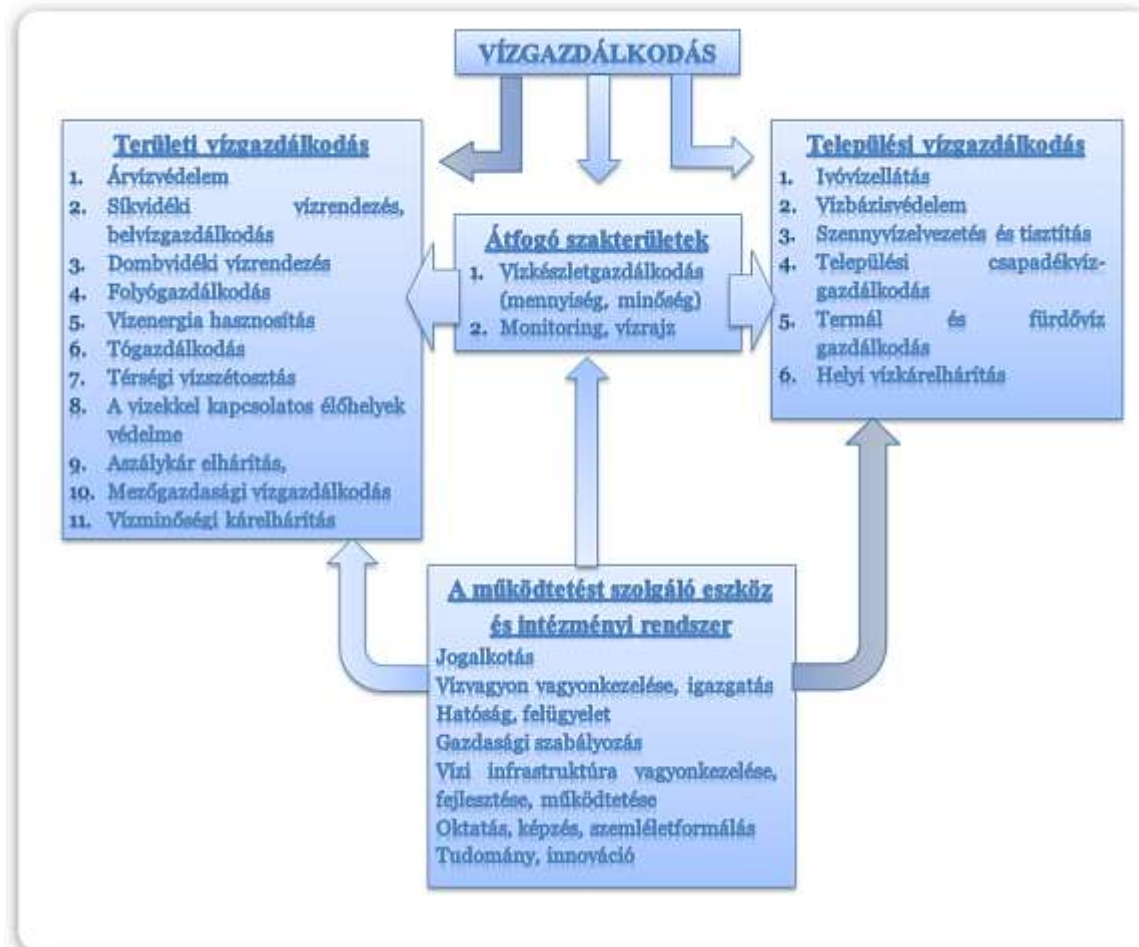
4. a vizet, mint minden élet létfeltételét, és mint a gazdaság erőforrását megőrizzük a jövő nemzedékek számára.

A négy cél összefügg, egymásra hat.

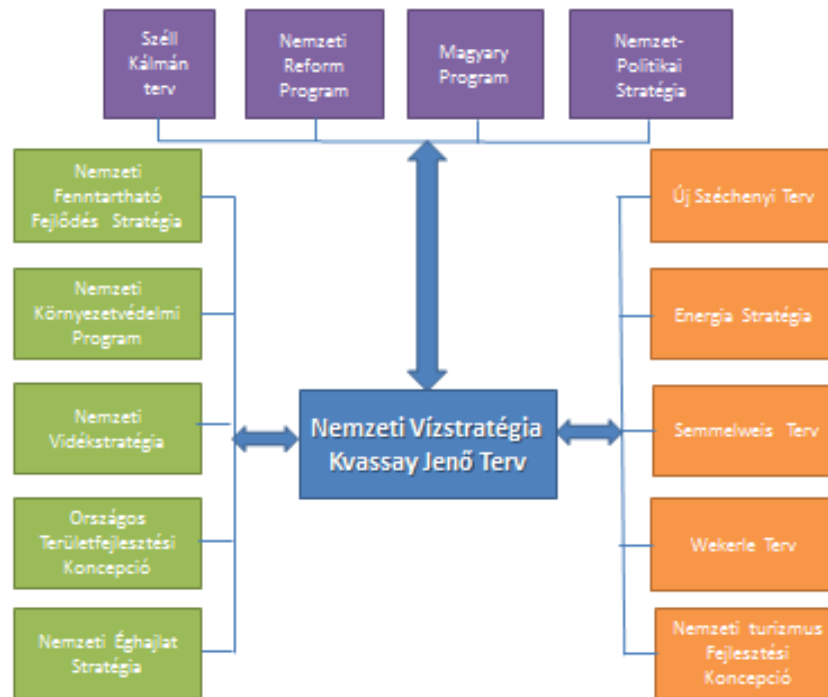
A VÁLASZ: FENNTARTHATÓ VÍZGAZDÁLKODÁS

Tervszerű, tudományos alapokon nyugvó tevékenység a társadalom víz iránti igényeinek és a természet adta lehetőségek összehangolására, hogy a víz a jelen jólétét és jövő generációit is egyaránt szolgálni legyen képes.

NINCS ÖNMAGÁÉRT VALÓ VÍZGAZDÁLKODÁS!

1. Hazai

2. EU

Víz Keretirányelv, Vízgyűjtőgazdálkodási Terv
Árvíz kockázat kezelési Irányelv

Jogszabályi háttér, elrendelő határozat

1940/2013. (XII. 13.) Korm.: a **2014–2020** közötti programozási időszak tervezéséhez és végrehajtásához szükséges az **EU2020 Stratégiában kitűzött célok elérését**, valamint a **hazai gazdaságfejlesztést segítő Kvassay Jenő Terv** elkészítése. A KJT a klímaváltozás káros hatásait ellensúlyozó aszálykezelést, a gazdaság fejlesztését támogató vízgazdálkodást és a vidékfejlesztést támogató öntözésfejlesztést ötvözi.

Módszertan:

Stratégiai irányítás megújítása a központi igazgatásban” c. ÁRP 1.1.8 -2011-2011 -001 projekt részeként elkészült „**Segédlet szakpolitikai stratégia alkotáshoz**”

Tartalmi előírások:

Projektfeladat leírása (52 oldal...)

ELŐZMÉNYEK

Magyarország vízgazdálkodása: helyzetkép és stratégiai feladatok, MTA Köztestületi Stratégiai Programok, 2011

A vízügy igazgatási koncepciója a vízügyi szolgálat stratégiájának kidolgozásához 2012

„Nemzeti Vízstratégia” a Vízgazdálkodásról, Öntözésről és Aszálykezelésről (a jövő vízügyi, öntözésfejlesztési és aszály kezelési politikáját megalapozó, a fenntarthatóságot biztosító konzultációs vitaanyag) 2013.

A Budapesti Víz Világtalálkozó Zárónyilatkozata 2013.

Súlypontok a hazai vízgazdálkodás fejlesztésében. Vízügyi Tudományos Tanács, 2014

A KJT felépítése

A KJT két tervezési szakasza és fő fejezetei

I. szakasz: konceptióalkotás

1. Helyzetelemzés
2. SWOT elemzés
3. Problémafa
4. Jövőkép
5. Alternatívák

II. szakasz: tervezés

6. Céltérkép
7. Részletes célkitűzések
8. Indikátorok
9. Eszközkészlet
10. Cél – eszköz mátrix
11. Indikatív forrásterv
12. Ütemterv, a megvalósítás intézményrendszere
13. Monitoring, értékelés rendszere

I. szakasz: koncepcióalkotás, problémafeltárás

Azonosítva: 11 kategóriában 61 jelentős probléma

Szakterületi problémák:

1. Átfogó (vízkészlet-gazdálkodás, monitoring) 3 db
2. Területi vízgazdálkodás (vg.) 11 db
3. Települési vg. 10 db

Intézményi/menedzsment problémák:

4. Szervezeti 6 db
5. Gazdasági 6 db
6. Üzemeltetés, védekezés 3 db
7. Humán erőforrás, kapacitás 5 db
8. Tervezés 4 db
9. K+ F 4 db
10. Nemzetközi kapcsolatok 4 db
11. Társadalmi értékrend 5 db

ÁTFOGÓ PROBLÉMÁK

- A **vízészlet-gazdálkodás** háttérbe szorult, eszközszerkezete elszegényedett, intézményi konfliktusokkal terhelt (**vízészlet-járulék.**)
- A **monitoring rendszer** nem ad kellő alapot a folyamatok megismeréséhez.
- A **létesítményrendszerünk rugalmatlanok (adaptív vg. igénye!)**
- A **területhasználatok** nem adekvát szabályozása, : vízgazdálkodási és területhasználati fejlesztések együttes végrehajtása nehézkes (**komplexitás korlátai**).
- **Vízügyi K+ F** intézményrendszer és forrása hiányzik
- Csak EU finanszírozás, nincs saját költségvetési forrás
- **Szakember utánpótlás, elöregedés**

SÚLYPONTI TELEPÜLÉSI PROBLÉMÁK

- a minőségi szolgáltatás és a díjrendszer ellentmondása, **fenntarthatatlan gazdasági működés**
- a rendszerek avultsága, 25 – 30 %-os veszteség, AC cső, ólomcső – **rekonstrukció fedezetlensége**
- hiányzik az összhang a Víz Keretirányelvvel (pl. **teljes költségmegtérülés**)
- a **takarékos víz**használat - ösztönzés, innováció hiánya
- **Belterületi csapadékvíz** gazdálkodás hiánya
- **Szennyvíziszap-hasznosítás** megoldatlansága
- A **2000 lakos-egyenérték alatti települések** számára a jó gyakorlat kialakítását elősegítő és bemutató eljárásrend és finanszírozás hiánya
- Üzemelő és távlati **vízbázisok** biztonságba helyezése befejezetlen, a biztonságban tartás rendszere, finanszírozása bizonytalan/megoldatlan.
- Nincs egységes **települési vízgazdálkodás/tervezés!**

INTÉZMÉNYI PROBLÉMÁK

Vgtv 1995., Kvtv 1995., Vksztv 2011 (+ 16 tv környezet védelmi, vízitársulati, bányászati stb.) **Vgtv: 20 év, 50 alkalom 300 módosítás.**
Vksztv: 2011 óta 231 (!) Közvetlenül 80 (!!) jogszabály.

Miniszteriális felelősség:

a vízgazdálkodásért VgTv

a vízügyi igazgatási szervek irányításáért VgT

a víz, mint környezeti elem védelemért KvT

víziközmű-szolgáltatáért VKSzT

Helyi: önkormányzati feladatok. Ötv

A szétagoltság különösen a feladatok ellátásának összehangolására hivatott csúcs-szerv hiányában az eredményesség, a hatékonyság és a gyorsaság ellen hat.

K+F magintézmény hiánya (interdiszciplinaritás? rendszerelvűség? MTA?)

Oktatás: egymásra épülés helyett „szabad versenyes” oktatás (finanszírozás...)

PROBLÉMAFELTÁRÁS

Közérdek érvényesítésnek a feladatai / **Intézményi rendszer**

- (1) **A jogalkotás- és a jogalkalmazás,**
- (2) **A tárgyasult feladatok ellátása**
- (3) **A vízgazdálkodás gazdasági háttere,** illesztése a mindenkori gazdasági állapotokhoz,
- (4) **A vízzel kapcsolatos ismeretek és tudás megszerzése, valamint a társadalmi párbeszéd**

Rendezetlen kérdések:

Nincs definiálva a vízvagyon, és, hogy ki a tulajdonosa

A víz erőforrás jellege és természeti szerepének a szembeállítása

A védelem és a gazdálkodás szembeállítása

A mennyiség és a minőség még ma is külön

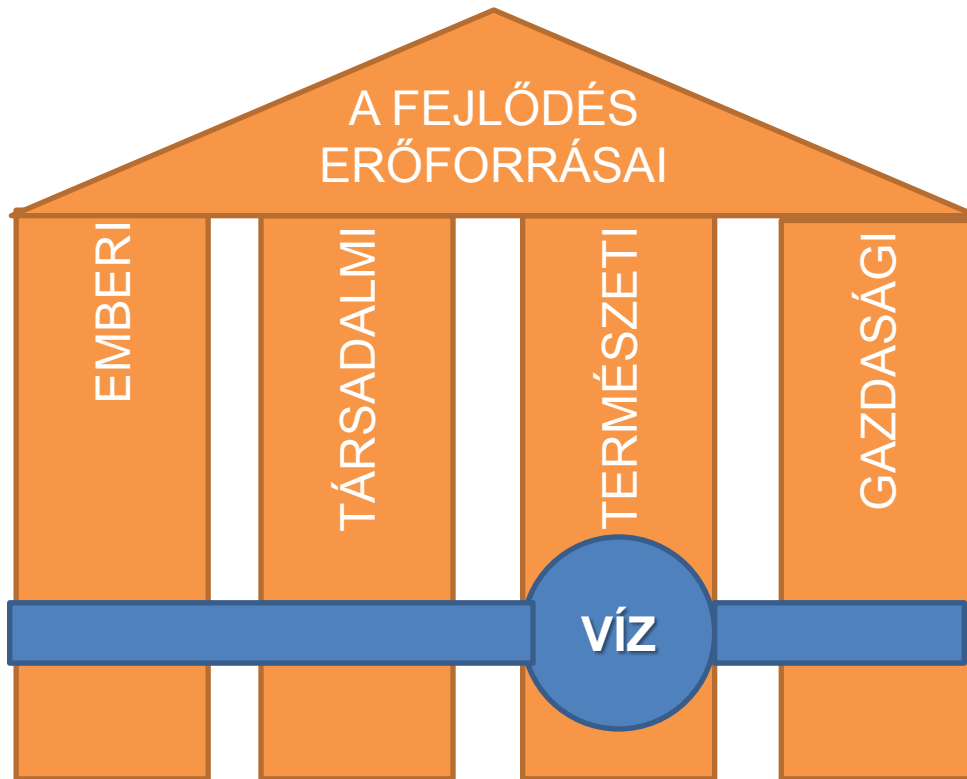
Elkülönülő adatbázisok

Kettősség vízközművek szakmai szabályozásában

Évenkénti átszervezések 25 – 30 év ámokfutás

JÖVŐKÉP

Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia

**Az egyes ember, a
társadalom, a
gazdaság és az
élvilág számára ma és
holnap egyaránt
hasznos, fenntartható
vízállapot**

Víz-kultúra, társadalmi értékrend

MIRE TÁMASZKODHATUNK?

A víz kiemelkedő nemzeti jelentősége beágyazódott a politikába

- a víz megjelenik az **Alaptörvény**ben;
- a vizek és vízellátási létesítmények tulajdonjogának kétharmados szintű garantálása a **nemzeti vagyontörvény**ben;
- a **víziközmű szolgáltatásról szóló törvény**, majd ennek nyomán a víziközművek integrációja, az ésszerű üzemméretek kialakítása 😊
- 2010-től a vízgazdálkodási létesítmények fenntartására (is) kiszámítható **közfoglalkoztatás** indult;
- 2014 dereka óta a vízgazdálkodásért való **kormányzati felelősség fokozatos integrálása** a Belügyminisztériumba;
- 2015-ben **kimozdulás a finanszírozásban** (212 fős létszámkeret-bővítés, szerényen növekvő fenntartási források).

Erőforrások

Sikeres árvízvédekezések

1000 milliárdos fejlesztések 2007 – 14 között

Víziközmű cégek + VIZIG-ek elismertsége vidéken, bizalmi tőke

A vízgazdálkodás fejlesztésének rendszerszintű feladatai

4 + 3

1. **Vízvisszatartás a vizeink jobb hasznosítása érdekében**
  2. **Kockázat megelőző ár- és belvízvédelem**
3. **A vizek állapotának fokozatos javítása, a jó állapot elérésére**
4. **Minőségi víziközmű szolgáltatás (ivóvízellátás, szennyvízelvezetés, szennyvíztisztítás), csapadékvíz-gazdálkodás elviselhető fogyasztói teherviselés mellett.**
5. **A társadalom és a víz viszonyának a javítása (mind egyéni, mind gazdasági, mind döntéshozói szinten)**
6. **A vízgazdálkodás gazdaság-szabályozási rendszerének a megújítása**
  7. **A vízgazdálkodás stratégiai irányításának a megújítása**

A vízgazdálkodás fejlesztésének rendszerszintű feladatai

4. Műszaki, szolgáltatási és gazdasági értelemben egyaránt kiegyensúlyozott, rövid és hosszú távon is fenntartható, **egységes települési vízgazdálkodási szolgáltatási rendszer** működik.

**BIZTONSÁG + INNOVÁCIÓ +
ENERGIAHATÉKONYSÁG**

A vízgazdálkodás fejlesztésének rendszerszintű feladatai

Vízellátás és biztonsága:

- Teljes lakosság (2 %)
- IVP +
- Hálózati veszteség mérséklése (250 év, ólom, AC)

Szennyvízelvezetés, –tisztítás, iszapkezelés

- A 2000 LE alatti települések (VP 90-100 település)
- Intenzifikálása
- A szennyvíziszap hasznosítás! (a szolgáltatás része legyen!)
- Használtvizek hasznosítása ??

A belterületi csapadékvíz-gazdálkodás területén:

- Az elválasztott rendszerűnél hálózati tározás.
- A települési csapadékvíz helyben tartásának ösztönzése.
- A kül- és belterületi csapadékvíz-gazdálkodás összehangolása,
- Szolgáltatás!

K+ F és energiahatékonyság:

- A K + F tevékenység erősítése
- Távműködtetéshez/távérzékelés.
- Az energiafelhasználás felmérése + energetikai hatékonyság növelése
- A víziközmű informatikai rendszerek
- Csapadékfüggvények, korszerű modellezés.

A vízgazdálkodás fejlesztésének rendszerszintű feladatai

7. A vízgazdálkodás stratégiai irányításának a megújítása

Stabil kormányzati szervezet kialakulása, amely képes a gazdasági, a szociális és a környezeti célok összehangolására és az ehhez szükséges szakmai, gazdasági és jogi háttér megteremtésére.

Beavatkozási területek:

- 7.1 A **tervezés, a végrehajtás és a felelősség integrálása egy szervezetbe**
- 7.2 Egy miniszteri felelősség alá kerülése.
- 7.3 Egységes **tervezési rendszer** kialakítása. **Települési vízgazdálkodási terv** módszertanának a kialakítása, bevezetése és integrálása a településtervezésbe (314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet módosítása)
- 7.4 Vízügyi **életpályamodell** kidolgozása és bevezetése.
- 7.5 A **hatóság** rendberakása (kapacitás!)
- 7.6. **A felsőoktatási** autonómia tiszteletben tartása mellett az állami vízgazdálkodási tevékenység érdekeinek az érvényesítése (igény-közvetítés, súlypontozás, a kiemelt feladatok támogatása).
- 7.7 A nemzeti alapadatokat biztosító **monitoring rendszerek** és az adatkezelés fejlesztése.
- 7.8 **Kutatói és innovációs hálózatot** kezelő és döntéstámogató magintézmény létrehozása, a kutatói háttér biztosítása.
- 7.9 A **műszaki szabályozás** átalakítása, egyszerűsítése, a merev jogi szabályozás helyett a műszaki szabványosítás alkalmazását kell növelni

ÖSSZEFOGLALÁS

A jövő vízgazdálkodásának a legnagyobb kihívása, hogy miként legyen megelőző és miként tegyen szert rugalmas eszközökre. Ez az évszázados „létesítményes” (hard) vízépítéssel szemben a vízigényt- és kibocsájtást szabályozó, területhasználatot befolyásoló integrált (soft) vízgazdálkodás.

Legfontosabb eleme a szakmaiság, a tudományra támaszkodó előrelátás kell, hogy legyen!

Legfontosabb erőforrása a társadalmi konszenzus!

***Szakértői szintű elemzés és megállapítások!
Nem a Kormány, és a BM álláspontját tükrözik!***

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Kohéziós Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE